

NÁRODNÁ RADA SLOVENSKEJ REPUBLIKY

II. volebné obdobie

Číslo: 717/2000

610

N á v r h

poslanca Národnej rady Slovenskej republiky Roberta FICA

n a v y d a n i e

ústavného zákona o privatizácii prirodzených monopolov

Návrh na uznesenie:

Národná rada Slovenskej republiky

s c h v a ľ u j e

návrh poslanca Národnej rady Slovenskej republiky Roberta Fica na vydanie ústavného zákona o privatizácii prirodzených monopolov

Bratislava apríl 2000

NÁRODNÁ RADA SLOVENSKEJ REPUBLIKY

II. volebné obdobie

N á v r h

Ú s t a v n ý z á k o n

Z O

o privatizácii prirodzených monopolov

Národná rada Slovenskej republiky

vedomá si zodpovednosti za vytvorenie podmienok pre spoločensky prospešnú, prehľadnú a pre občanov Slovenskej republiky prijateľnú privatizáciu prirodzených monopolov,

majúc na zreteli národno-štátne záujmy Slovenskej republiky,

sa uzniesla na tomto ústavnom zákone:

Čl. 1

O privatizácii podniku s charakterom prirodzeného monopolu, o určení majetkovej účasti štátu na podnikaní takéhoto podniku alebo obchodnej spoločnosti a o privatizácii akciovej spoločnosti s majetkovou účasťou štátu, ktorá má charakter prirodzeného monopolu, rozhoduje na návrh vlády Slovenskej republiky Národná rada Slovenskej republiky aspoň trojpätinovou väčšinou všetkých poslancov.

Čl. 2

Charakter prirodzeného monopolu majú

- a) Slovenský plynárenský priemysel, štátny podnik, Bratislava,
- b) Západoslovenské energetické závody, štátny podnik, Bratislava,
- c) Stredoslovenské energetické závody, štátny podnik, Žilina,
- d) Východoslovenské energetické závody, štátny podnik, Košice,

- e) Slovenská pošta, štátny podnik, Banská Bystrica,
- f) Slovenský vodohospodársky podnik, štátny podnik, Banská Štiavnica,
- g) Železnice Slovenskej republiky, štátny podnik, Bratislava,
- h) Transpetrol, akciová spoločnosť, Bratislava
- i) Slovenské elektrárne, akciová spoločnosť, Bratislava,
- j) Slovenské telekomunikácie, akciová spoločnosť, Bratislava,
- k) Lesy Bratislava, štátny podnik, Bratislava, Lesy Trenčín, štátny podnik, Trenčín, Stredoslovenské lesy, štátny podnik, Banská Bystrica, Severoslovenské lesy, štátny podnik, Žilina, Lesy Košice, štátny podnik, Košice, Lesy Prešov, štátny podnik, Prešov.

Čl. 3

Predmetom privatizácie nemôže byť

- a) železničná dopravná cesta¹⁾ a Východoslovenské prekladiská Čierna nad Tisou a Maťovce,
- b) lesný fond, stavby a zariadenia slúžiace lesnému hospodárstvu a akcie ich obchodných spoločností vo vlastníctve štátu²⁾, ak nejde o vyporiadanie nárokov podľa osobitného predpisu³⁾,
- c) povrchové a podzemné vody⁴⁾ a majetok slúžiaci na správu a ochranu vodných tokov a podzemných vôd a akcie ich obchodných spoločností,
- d) akcie obchodnej spoločnosti alebo majetok slúžiaci na poskytovanie poštových služieb, ktoré sú vyhradené štátom⁵⁾.

Čl. 4

Pri rozhodovaní o privatizácii prirodzených monopolov uvedených v čl. 2 musí byť zachovaná trvalá majetková účasť štátu alebo Fondu národného majetku Slovenskej republiky na podnikaní v rozsahu minimálne 51 %.

1) Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 258/1993 Z.z. o Železničiach Slovenskej republiky v znení zákona č. 152/1997 Z.z.

2) Zákon č. 61/1977 Zb. o lesoch v znení neskorších predpisov.

3) Napr. zákon č. 403/1990 Zb. o zmierení následkov niektorých majetkových krívd v znení neskorších predpisov, zákon č. 87/1991 Zb. o mimosúdnych rehabilitáciách v znení neskorších predpisov, zákon č. 229/1991 Zb. o úprave vlastníckych vzťahov k pôde a inému poľnohospodárskemu majetku v znení neskorších predpisov.

4) Čl. 4 Ústavy Slovenskej republiky.

5) Zákon č. 222/1946 Zb. o pošte (poštový zákon).

Čl. 5

Zrušiť alebo zmeniť rozhodnutie o privatizácii podľa čl. 1 z dôvodov uvedených v osobitnom zákone⁶⁾ môže na návrh vlády Slovenskej republiky Národná rada Slovenskej republiky aspoň trojpätinovou väčšinou všetkých poslancov.

Čl. 6

Rozhodovanie o privatizácii podľa tohto ústavného zákona je verejné. Ostatné ustanovenia osobitného zákona⁷⁾ sa použijú primerane.

Čl. 7

Tento ústavný zákon nadobúda účinnosť dňom vyhlásenia.

6) § 10 odsek 14 a § 28 odseky 5 až 7 zákona č. 92/1991 Zb. o podmienkach prevodu majetku štátu na iné osoby v znení neskorších predpisov.

7) Zákon č. 92/1991 Zb. o podmienkach prevodu majetku štátu na iné osoby v znení neskorších predpisov.

Dôvodová správa

Všeobecná časť

Privatizácia prirodzených monopolov predstavuje osobitnú kapitolu procesu privatizácie majetku štátu. Prirodzené monopoly sú významnou časťou národného bohatstva a prinášajú štátu príjmy hodné osobitného zreteľa. Aby privatizácia týchto monopolov prebehla v záujme občanov, aby bola transparentná a výhodná, je potrebné osobitne upraviť proces rozhodovania o ich prechode na iné osoby.

Predkladaný návrh ústavného zákona o privatizácii prirodzených monopolov spĺňa tieto kritériá, keďže oprávnené rozhodnúť o transformácii strategicky významného majetku posúva na Národnú radu Slovenskej republiky. Verejné rokovanie Národnej rady Slovenskej republiky o návrhu vlády Slovenskej republiky privatizovať strategický majetok, podmienka ústavnej väčšiny pri rozhodovaní a záruka trvalej účasti štátu na podnikaní strategických monopolov vo výške najmenej 51 % sú najlepšimi predpokladmi spoločensky výhodnej privatizácie.

Presun právomocí na Národnú radu Slovenskej republiky zohľadňuje aj skutočnosť, že bohatstvo predstavované prirodzenými monopolmi nevytvorila aktuálna vládna väčšina, ale že ide o hodnoty vytvárané desiatky rokov, na rozdeľovaní ktorých musia mať právo zúčastniť sa volení zástupcovia všetkých občanov a nie iba úzka skupina menovanej exekutívy.

Účelom ústavného zákona nie je zastaviť privatizáciu strategických podnikov, pretože ju priamo predpokladá. Zákon nie je nasmerovaný ani proti súčasnej vládnej koalícii, pretože táto disponuje ústavnou väčšinou, ktorú môže pri jeho prijímaní využiť. Zákon zachováva aj účasť vláda na procese privatizácie, pretože Národná rada Slovenskej republiky bude môcť konať len na základe návrhu predloženého vládou. Bez tohto návrhu nemôže Národná rada Slovenskej republiky o privatizácii konať.

Navrhovaná právna úprava má aj určitú komparatívnu podporu. Napríklad v Ústave Fínska v čl. 63 sa hovorí, že je možné zákonom upraviť, či je nutný súhlas parlamentu k získaniu alebo vzdaniu sa kontroly v spoločnosti, v ktorej má štát kontrolný vplyv. Rovnako Ústava Švédska v čl. 9 hovorí, že parlament stanovuje zásady pre správu a dispozíciu so štátnym majetkom a že v tomto kontexte môže parlament určiť, že niektoré opatrenia nemožno prijať bez povolenia parlamentu. Ako ďalší príklad možno uviesť čl. 85 Ústavy Portugalska, podľa ktorého privatizácia prichádza do úvahy len na základe zákona prijatého absolútnou väčšinou poslancov a pod.

Vzhľadom na dôvody uvedené vyššie je predkladaný návrh ústavného zákona spoločensky prospešný a potrebný.

Návrh zákona nezakladá žiadne požiadavky na štátny rozpočet ani na rozpočet miest a obcí. Nevyvoláva žiadne organizačné, personálne alebo inštitucionálne potreby. Je v súlade s Ústavou Slovenskej republiky, vnútroštátnym právnym poriadkom a medzinárodnými zmluvami, ktorými je Slovenská republika viazaná.

Návrh ústavného zákona bo prerokovaný na Ministerstve financií Slovenskej republiky. Vyjadrenie MF SR tvorí prílohu návrhu ústavného zákona.

Osobitná časť

K článkom 1 - 4

Uvedené články v podstate preberajú právnu úpravu obsiahnutú v doterajšom znení § 10 zákona č. 92/1991 Zb. o podmienkach prevodu majetku štátu na iné osoby. Jediným podstatným rozdielom je, že rozhodnutie o privatizácii prirodzených monopolov vypočítaných v čl. 2 návrhu ústavného zákona má ústavnou väčšinou na základe návrhu vlády SR prijímať Národná rada Slovenskej republiky. NR SR môže rozhodnutie o privatizácii prijať len vtedy, ak návrh podá vláda SR. Vylučuje sa preto akýkoľvek iný spôsob iniciovania rozhodnutia NR SR. Ústavný zákon zabezpečuje aj trvalú účasť štátu alebo Fondu národného majetku na podnikaní prirodzených monopolov vo výške 51 %.

K článku 5

Návrh ústavného zákona musí riešiť aj otázku zmeny alebo zrušenia rozhodnutia NR SR o privatizácii strategických podnikov. Odkazuje pritom na dôvody obsiahnuté v § 10 ods. 14 a v § 28 ods. 5 až 7 zákona č. 92/1991 Zb. Zmenu alebo zrušenie predchádzajúceho rozhodnutia NR SR o privatizácii strategického podniku môže urobiť len NR SR, a to ústavnou väčšinou a na základe návrhu vlády SR.

K článku 6

Rozhodovanie o privatizácii podľa zákona č. 92/1991 Zb. je neverejné. Špecifiká rozhodovania o privatizácii strategických prirodzených monopolov vyžadujú verejnú prerokováciu, čo ustanovuje tento článok. Článok 6 odkazuje na primerané použitie ostatných ustanovení zákona č. 92/1991 Zb.

K článku 7

Vzhľadom na akútnosť privatizácie strategických monopolov sa navrhuje účinnosť ústavného zákona dňom vyhlásenia v Zbierke zákonov SR.

DOLOŽKA ZLUČITELNOSTI NÁVRHU ZÁKONA S PRÁVOM EURÓPSKEJ ÚNIE

1. *Navrhovateľ zákona:* Robert Fico

2. *Názov návrhu zákona:* Návrh poslanca Národnej rady Slovenskej republiky Roberta Fica na vydanie ústavného zákona o privatizácii prirodzených monopolov

3. *V práve Európskej únie je problematika návrhu zákona:* Neupravená.

4. *Návrh zákona svojou problematikou:* Nepatrí medzi prioritné oblasti aproximácie práva uvedené v čl. 70 Európskej dohody o pridružení a svojou problematikou nepatrí ani medzi priority odporúčane v Bielej knihe.

5. *Charakteristika právnych noriem Európskej únie, ktorými je upravená problematika návrhu zákona:* bezpredmetné

6. *Vyjadrenie stupňa kompatibility s právnou normou Európskej únie:* bezpredmetné

Ministerstvo financií SR
Odbor štátneho rozpočtu

Bratislava, 19.04.2000

Vážený pán
JUDr. Robert Fico, CSc.

poslanec
Národnej rady SR

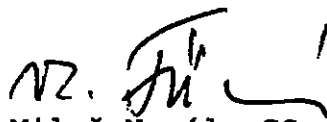
Vec: Stanovisko odboru štátneho rozpočtu MF SR

- 1. k návrhu poslanca NR SR na vydanie ústavného zákona o privatizácii prirodzených monopolov**
- 2. k návrhu poslanca NR SR na vydanie zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 92/1991 Zb. o podmienkach prevodu majetku štátu na iné osoby v znení neskorších predpisov**

Vyššie uvedené návrhy zákonov obsahujú v dôvodovej správe v nadväznosti na § 51 zákona 303/1995 Z.z. konštatovanie, že ich prijatie nemá žiadny dopad na výdavky štátneho rozpočtu ani na rozpočty miest a obcí.

S uvedeným konštatovaním v dôvodových správach oboch návrhov zákonov, odbor štátneho rozpočtu súhlasí.

K vecnej a legislatívnej stránke návrhov zákonov sa odbor štátneho rozpočtu v tejto etape nevyjadruje.

Ing. Miloš Nosál, CSc.

riaditeľ odboru štátneho rozpočtu